

tilstede. I den Henseende er der nogen Forskjel i de fremmede Love. Naar jeg ikke desto mindre er bleven staaende ved i Lovforslaget at foreslaa, at Kommunalbestyrelsen kan udpege saadanne Mænd, og at de kunne være tilstede, er det nærmest, fordi jeg har troet, at man vilde have Betænkelse ved at give Kommunalbestyrelserne Udgang til at paalægge Folk et saadant borgerligt Ombud som det at være tilstede ved en Hæretelse. Det er forekommet mig som noget Tvivlsomt, om det ikke vilde være for vidtgaende, hvis man virkelig vilde lægge en saadan Nødvendighed i Kommunalbestyrelsernes Haand. I ethvert Tilfælde maa det vel være klart, at selv om man vilde ændre det derhen, at de kommunale Bestyrelser skulle udmelde 12 Mænd, og disse ex officio skulle være tilstede, maa man ialtfald fastholde, at den Omstændighed, om der mødes eller ikke, ikke kan være afgjørende med Hensyn til, om Hærettelsen skal gaa for sig eller ikke. Det vilde dog være en altfor urimelig Indretning, om det skulde blive nødvendigt at opsætte Hærettelsen maaste 2—3—4 Gange, fordi der udeblev en eller flere af disse Folk, som vare tilfaldt til at være tilstede, og naar Alt kommer til Alt, kan der dog ikke være Tale om at gjøre disse Mennesker saa forstrækkelig Meget, fordi de blive borte. Det Høieste, man kan komme til i den Henseende, maa være at dekretere dem en Mulkt, som ikke kan være saa særdeles stor, saa det Tilfælde kunde jo vel indtræde, at En eller Anden af dem ræsonnerede som saa, at han hellere vilde betale denne Mulkt end nyde dette Stuepil. Altsaa, selv om man vilde ordne det paa den Maade, at de skulde tilfuges dertil, at det skulde være et borgerligt Ombud, saa kan det dog ikke gaa an at gjøre denne Tilstedeværelse til en nødvendig Formalitet, af hvis Eksistents Handlingens Foretagelse er afhængig. Naar man taler om dette Spørgsmaal, hvem der isvrigt kan være tilstede, og hvad enten man nu ordner dette paa den ene eller den anden Maade, hvad enten man nu lukker op for Flere eller Færre, saa er der imidlertid en Ting, som man ikke maa tabe af Sigte, og det er, at, naar man vil foreskrive, at Hærettelsen skal foregaa i indelukket Rum, bliver der jo en naturlig Begrænsning for Antallet af, hvem der kan være tilstede. Det er indlysende, i Særdeleshed hvis det skal foregaa omkring i Landet, i de forskellige Arresthusenes Gaarde, hvad der vel sagtes er det nærmest Liggende, at der er mange Steder, hvor der ikke er Plads undtagen til et ganske ringe Antal Personer, og der møder altsaa en naturlig Grændse, som det ikke er muligt at komme ud over. Derfor er jeg ved Lov-

forslagets Affattelse gaaet ud fra, at det ikke kunde gaa an at gjøre Tilstedeværelsen af altfor mange Personer til en Nødvendighed eller til en bestemt Ret, og jeg har ment, at Rættevidden af den sidste Bestemmelse i Lovforslaget, at der kan tilstedes Andre Udgang, naturlig maa bestemmes efter, hvor Mange der er Plads til først og nærmest, men isvrigt har jeg tænkt mig, at denne Bestemmelse kunde være tilstrækkelig til at hjemle Udgang bl. A. for, hvad man har kaldt Pressens Repræsentanter osv. Jeg gaar ud fra, at i Almindelighed vil der blive givet saa Mange Udgang til at være tilstede, som der kan være, uden at der bliver Trængsel eller anden saadan Uorden, og med Hensyn til Spørgsmaalet om Udgangen til at være tilstede, da er det jo virkelig Noget, som det bliver umuligt saaledes at afvære paa en Guldvægt. Det maa afgjøres efter et Støn, og det kan ikke være saa overordentlig vigtig en Sag, om En bliver begunstiget fremfor en Anden. Jeg maa være ganske enig i, hvad det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg) bemærkede, nemlig at det ikke gaar an saaledes uden videre at sige, at Pressens Repræsentanter skulle have Udgang, ialtfald ikke, dersom der virkelig er 130 Aviser her i Landet, som han sagde, og saa hver Avis altsaa skulde have Lov til at jende En, thi saa vil det meget let kunne hændes, at der slet ikke blev Plads til de Folk. Skulde der være legal Udgang for Pressen til at være tilstede, maatte den begrænses meget mere; saa kunde det ialtfald kun være for Pressen paa det vedkommende Sted eller Sigt. Jeg har imidlertid ikke tænkt mig, at det egentlig var nødvendigt i den Henseende at foreskrive Noget. Den svenske Lov synes at maatte forstås saaledes, som jeg allerede bemærkede forrige Gang, at den egentlig slet ikke vil tilstede nogen af disse frivillige Tilskuere Udgang; der er kun Udgang for dem, der udmeldes dertil enten i Embedsmedfør eller ogsaa af Stedets Kommunalbestyrelse, og Andre maa ikke komme ind. Men, som sagt, saa vidt har jeg dog ikke ment, man kunde gaa. Jeg har troet i den Henseende at kunne tage Monstret af den tydske Lov, som har en Bestemmelse, der omtrent lyder ligesom den, Lovforslaget indeholder. — Jeg skal derfor for Dieblisset indstrænke mig til disse Bemærkninger og anbefale Lovforslaget til Thingets Overveelse. Som jeg før sagde, er det jo selvfølgelig muligt at ordne den begrændsede Udgang til at være tilstede paa en Mangfoldighed af Maader, og derfor maa jeg forbeholde mig at udtale mig om de Enkeltheder, der i den Henseende fremkomme